

NỘI DUNG BÀI HỌC TRONG 2 TUẦN

Bài 34 PHÁT TÁN CỦA QUẢ VÀ HẠT

1. Các cách phát tán của quả và hạt

Có 3 cách phát tán trong tự nhiên của quả và hạt:

- Phát nhờ gió,
- Phát tán nhờ động vật,
- Tự phát tán.

Ngoài ra quả và hạt còn được phát tán nhờ nước và nhờ con người

2. Đặc điểm thích nghi với mỗi cách phát tán

1. Phát tán nhờ gió: Quả và hạt nhỏ, nhẹ, có cánh hoặc túm lông. Ví dụ: quả chò, quả trám bầu, quả bồ công anh, hạt hoa sữa...
 2. Phát tán nhờ động vật: Quả có gai hoặc có móc để bám vào cơ thể động vật (quả trinh nữ, quả ké đầu ngựa...), có hương thơm, vị ngọt, vỏ hạt cứng thường là thức ăn cho động vật (quả sim, quả ổi, hạt thông...).
 3. Tự phát tán: Khi chín vỏ quả có khả năng tự tách hoặc mở ra để hạt tung ra ngoài. Ví dụ: quả cải, quả chi chi, quả đậu bắp
- * Con người góp phần phát tán quả và hạt chuyển đến nhiều nơi để gieo trồng. Ví dụ: xuất – nhập khẩu các loại quả và hạt (lúa, ngô, hạt rau...)

Bài 35 NHỮNG ĐIỀU KIỆN CẦN CHO HẠT NẤY MẦM

1. Thí nghiệm chứng minh những điều kiện cần cho hạt nảy mầm

Hạt nảy mầm cần:

- + Điều kiện bên trong: chất lượng hạt giống tốt không bị sâu mọt, hạt chắc, còn phôi
- + Điều kiện bên ngoài: độ ẩm (nước), không khí, nhiệt độ thích hợp

2. Vận dụng kiến thức vào sản xuất

Một số biện pháp kĩ thuật khi gieo hạt:

- Phải bảo quản tốt hạt giống → vì hạt đủ phôi mới nảy mầm.
- Gieo hạt đúng thời vụ → tránh sâu bệnh phá hại.
- Làm đất tơi xốp → đủ không khí hạt nảy mầm tốt
- Gieo hạt bị mưa to, ngập úng → tháo nước để thoát khí. - Phủ rơm rạ khi trời rét → giữ nhiệt độ thích hợp.

Bài 36 TỔNG KẾT VỀ CÂY CÓ HOA

1. Cây là một thể thống nhất

1. Sự thống nhất giữa cấu tạo và chức năng ở mỗi cơ quan của cây có hoa

Cây có hoa có nhiều cơ quan, mỗi cơ quan đều có cấu tạo phù hợp với chức năng riêng của chúng

VD: Rễ có các tế bào biểu bì kéo dài thành lông hút để hút nước và muối khoáng

2. Sự thống nhất về chức năng giữa các cơ quan của cây có hoa

- Các cơ quan của cây xanh có mối quan hệ mật thiết và ảnh hưởng lẫn nhau.
- Tác động lên 1 cơ quan sẽ ảnh hưởng đến các cơ quan khác và toàn bộ cây.

Bài 36 TỔNG KẾT VỀ CÂY CÓ HOA (tt)

II. Cây với môi trường

1. Các cây sống dưới nước

- * Môi trường nước có sức nâng đỡ nhưng thiếu khí oxi
- * Đặc điểm hình thái của cây
 - Cây chìm trong nước: phiến lá nhỏ, dài, yếu. Vd: rong đuôi chó,...
 - Cây ở mặt nước: phiến lá xoè rộng, cuống yếu. Vd: Cây súng trắng, ... hoặc cuống phình to (Cây bèo tây)
- + Thân, cuống lá mềm, xốp → dự trữ khí
- + Rễ không có lông hút

2. Các cây sống trên cạn

Khi sống ở môi trường trên cạn cây có những biến đổi thích nghi với đặc điểm môi trường này.

- + Cây mọc nơi khô hạn, nắng gió nhiều: rễ ăn sâu hoặc lan rộng để lấy nước; phân cành nhiều, lá có lông sáp để hạn chế sự thoát hơi nước.
- + Cây mọc nơi ít ánh sáng thường vươn cao để nhận ánh sáng.

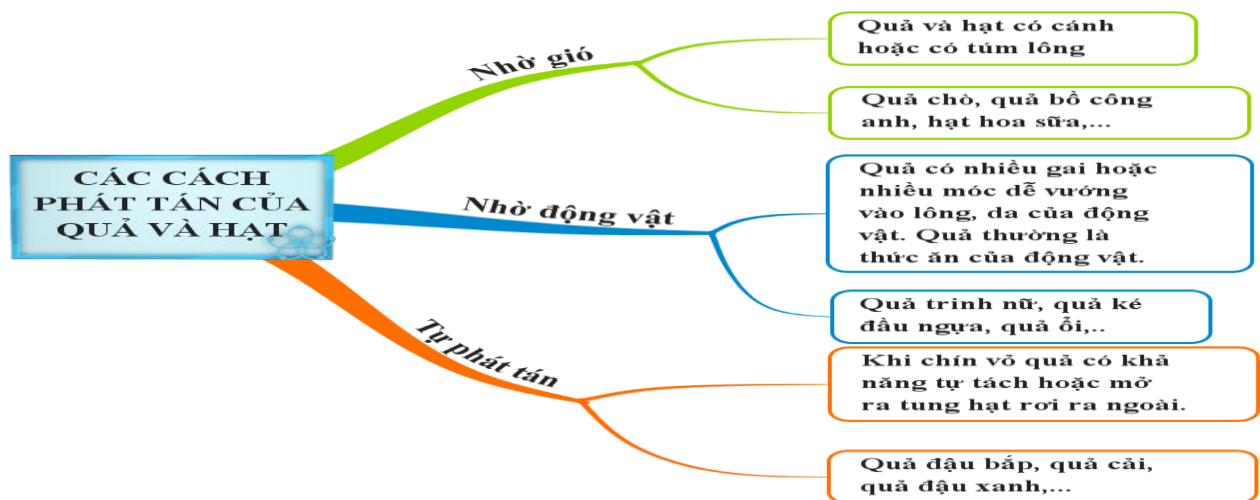
3. Cây sống trong những môi trường đặc biệt

- Sống trong các môi trường khác nhau trải qua một quá trình lâu dài cây xanh đã hình thành một số đặc điểm thích nghi.
- Nhờ khả năng thích nghi đó mà cây xanh có thể phân bố rộng rãi ở khắp nơi trên trái đất: trong nước, trên cạn, sa mạc và các vùng cực.

NỘI DUNG ÔN TẬP TRONG 2 TUẦN

Câu 1) Có mấy cách phát tán quả và hạt?

Câu 2) Quả và hạt có những đặc điểm nào phù hợp với các cách phát tán : *Phát tán nhờ gió? Phát tán nhờ động vật ? Tự phát tán ?*

Câu 3: Người ta nói rằng những hạt rơi chậm thường được gió mang đi xa hơn. Hãy cho

biết điều đó đúng hay sai ? Vì sao ?

Đúng. Người ta nói rằng: những hạt rơi chậm thường được gió mang đi xa hơn là vì những hạt rơi chậm thì có thời gian bay ở trong không trung dài hơn, nên được gió đưa đi xa hơn.

Câu 4: Nhờ những điều kiện bên ngoài và bên trong nào cần cho hạt nảy mầm?

→ Nhiệt độ, độ ẩm, không khí, chất lượng hạt giống

Câu 5: Trong trồng trọt muốn hạt nảy mầm tốt cần làm gì ?

- Điều kiện bên ngoài: Hạt cần có đủ nước, không khí và nhiệt độ thích hợp thì mới nảy mầm được

- Điều kiện bên trong: Chất lượng hạt giống của hạt phải tốt, không bị sâu mọt, nứt sọc hoặc mốc,.....

- Trong trồng trọt muốn cho hạt nảy mầm tốt ta cần cho hạt đủ nước, không khí và nhiệt độ thích hợp. Ngoài ra còn phải lựa chọn hạt giống tốt, không bị sâu mọt, nứt sọc hoặc mốc,..... khi gieo hạt phải làm đất tơi xốp, phải chăm sóc hạt gieo: chống úng, chống hạn, chống rét, phải gieo hạt đúng thời vụ,.....

Câu 6: Cây có hoa có những loại cơ quan nào ? Chúng có chức năng gì ?

Cơ quan	Chức năng
Rễ	- Giữ cây bám vào đất. - Hấp thu nước và muối khoáng cho cây.
Thân	- Vận chuyển nước và muối khoáng từ rễ lên lá và vận chuyển chất dinh dưỡng từ lá đến các bộ phận của cây. - Nâng lá lên cao để thuận tiện quang hợp và nâng hoa lên cao để thuận tiện thụ phấn.
Lá	Quang hợp để tổng hợp chất dinh dưỡng cho cây.
Hoa .	Vai trò sinh sản: thụ phấn, thụ tinh, kết hạt và tạo quả.
Quả	Chứa đựng và bảo vệ hạt.
Hạt	Chứa phôi, thực hiện nảy mầm và duy trì thế hệ sau.

Câu 7: Trong một cơ quan và giữa các cơ quan của cây có hoa có những mối quan hệ nào để cây thành một thể thống nhất? Cho ví dụ.

+ Các bộ phận trong cùng một cơ quan có tác động qua lại lẫn nhau để giúp cơ quan đó thực hiện

được chứa năng riêng.

Ví dụ: Lá cây có nhiệm vụ chính là quang hợp. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này cần sự phối hợp của các loại tế bào ở lá. Các tế bào biểu bì bảo vệ lá tránh bị tổn thương bởi ánh sáng quá mạnh. Các tế bào mô giậu hấp thụ năng lượng ánh sáng để diệp lục có thể sử dụng năng lượng đó làm nên chất hữu cơ. Tế bào mô xốp dự trữ chất dinh dưỡng. Gân lá cung cấp nước, khoáng và vận chuyển chất dinh dưỡng vào hệ thống mạch rây ở thân. Các tế bào khí khổng giúp thoát hơi nước để làm mát lá và hấp thụ khí CO₂.

Câu 8: Hãy giải thích vì sao rau trồng trên đất khô cằn ít được tưới bón thì lá thường không xanh tốt, cây chậm lớn, còi cọc, năng suất thu hoạch sẽ thấp ?

Rau trồng trên đất khô cằn ít được tưới bón lá thường không xanh tốt, cây chậm lớn, còi cọc, năng suất thu hoạch sẽ thấp vì: Đất khô cằn, ít được tưới bón sẽ ít nước và chất dinh dưỡng, rễ không thể lấy được nước và muối khoáng cho cây. Cây không có nước và khoáng sẽ không thể tự tổng hợp chất dinh dưỡng để phát triển do đó cây sẽ còi cọc, chậm lớn, cho năng suất thấp. Lá cây không có các chất khoáng cần thiết sẽ không thể tổng hợp được diệp lục nên lá thường không xanh tốt, làm giảm hiệu suất quang hợp, không tạo được đủ chất dinh dưỡng cần thiết

Câu 9: Cây đã biến đổi như thế nào để thích nghi với các môi trường sống khác nhau (ở nước, ở cạn, môi trường đặc biệt) ? Cho ví dụ?

1. Các cây sống dưới nước

* Môi trường nước có sức nâng đỡ nhưng thiếu khí oxi

* Đặc điểm hình thái của cây

- Cây chìm trong nước: phiến lá nhỏ, dài, yếu. Ví dụ: rong đuôi chó,...

- Cây ở mặt nước: phiến lá xoè rộng, cuống yếu. Ví dụ: Cây súng trắng, ... hoặc cuống phình to (Cây bèo tây)

+ Thân, cuống lá mềm, xốp → dự trữ khí

+ Rễ không có lông hút

2. Các cây sống trên cạn

Khi sống ở môi trường trên cạn cây có những biến đổi thích nghi với đặc điểm môi trường này.

+ Cây mọc nơi khô hạn, nắng gió nhiều: rễ ăn sâu hoặc lan rộng để lấy nước; phân cành nhiều, lá có lông sáp để hạn chế sự thoát hơi nước.

+ Cây mọc nơi ít ánh sáng thường vươn cao để nhận ánh sáng.

Ví dụ: Cây cam, ..

3. Cây sống trong những môi trường đặc biệt

- Sống trong các môi trường khác nhau trải qua một quá trình lâu dài cây xanh đã hình thành một số đặc điểm thích nghi.

Ví dụ:

Cây đước có rễ chống để đứng vững trên bãi lầy.

Cây xương rồng có thân mọng nước để dự trữ nước.

→ Nhờ khả năng thích nghi đó mà cây xanh có thể phân bố rộng rãi ở khắp nơi trên trái đất: trong nước, trên cạn, sa mạc và các vùng cực.

Câu 10: Các cây sống trong những môi trường đặc biệt (sa mạc, đầm lầy) Có những đặc điểm gì? Cho một vài ví dụ?

Sa mạc: các loại cỏ thấp có rễ rất dài

Ví dụ: Các bụi gai lá rất nhỏ hoặc biến thành gai

Đầm lầy: cây đước rễ to, ăn sâu.

Ví dụ: Cây đước có rễ chống phát triển để đứng vững trên bãi lầy.